

Nr 659

Av herrar Gustavsson i Alvesta och Fälldin, om *avveckling av
dyrortsgraderingen av statsanställdas löner, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 546 i Första kammaren)

Som ett särskilt moment i den statliga lönesättningen ingår dyrortsgraderingen av lönerna. Uppdelningen i dyrortsgrupper grundar sig på gjorda prisundersökningar. Ändamålet med dyrortsgrupperingen är att ge kom-
pensation för vissa förmenta differenser i levnadskostnaderna mellan olika orter och på så sätt erhålla en fullständig geografisk utjämning av stan-
darden hos statstjänstemännen. Man kan starkt ifrågasätta om en dylik levnadsomkostnadsskillnad finns mellan olika orter. Den prisgeografiska undersökningen kan måhända ge möjlighet till en bättre bedömning.

Möjligheterna att på ett rimligt sätt jämföra levnadskostnaderna på två orter är i regel ganska små. Levnadsmönstren i t. ex. en mindre ort och Stockholm är i stora avseenden så skilda, att en direkt jämförelse inte blir meningsfull. Möjligheterna till variationer i jämförelseindexens budgeter är så stora, att varje jämförelse på detta sätt blir ganska verklighetsfrämmande. Jämförelsen blir ett uttryck för faktiskt utlagda kostnader och inte för olikheter i kostnader vid lika valsituation.

Representanter från centerpartiet har vid flera tillfällen i riksdagen väckt förslag om dyrortssystemets avskaffande. Graderingen av ortsavdragen vid taxeringen borttogs också i samband med skattereformen 1961. En partiell avveckling har också skett av lönegrupperingen genom borttagandet av dyrortsgrupp 1 och dyrortsgrupp 2.

Vi anser nu tiden mogen för en definitiv avveckling även av lönegraderingen. För att underlätta övergången bör detta dock ske på så sätt, att nuvarande 3-orter under en övergångsperiod placeras i ortsgrupp 4.

Vi anser starka skäl tala för att staten i egenskap av arbetsgivare föregår med gott exempel på detta område.

Det bör även prövas en övergång till något friare lönesättning inom den statliga arbetsmarknadssektorn för att bättre anpassa den till marknads-
hushållningens principer. Förberedelser bör göras för att få ett sådant löne-
system att den statliga verksamheten kan konkurrera på lika villkor med den fria arbetsmarknaden.

Särskild hänsyn bör tas till låglönegruppernas problem och till arbets-
marknadssituationen. På längre sikt kan en friare lönesättning förväntas

lösa en del av låglönegruppernas problem, särskilt för de stora grupper av statsanställda, där löneläget nu är lågt och knapphet på arbetskraft råder.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om prövning samt förslag till riksdagen om avveckling av dyrortsgraderingen av statsanställdas löner samt övergång till en friare lönesättning inom den statliga sektorn, enligt vad som i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1964

Rune Gustavsson

i Alvesta

Thorbjörn Fälldin